

Magdalena Mączyńska

Babi Dół-Borcz, st. 2, gm. Somonino,
woj. gdańskie, AZP 13-40/51

Informator Archeologiczny : badania 31, 130-131

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MŁODSZY OKRES PRZEDRZYMSKI – OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH

ANTONIEW, st. 1, gm. Nowa Sucha, woj. skierniewickie, AZP 57-58/9

- osada kultury lużyckiej (IV-V okres epoki brązu)
- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski, faza A₁ - starszy okres wpływów rzymskich, faza B₁)

Ratowniczo-weryfikacyjne badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu i na początku września przez mgr. Justyna Skowrona. Konsultacja prof. dr hab. Teresa Dąbrowska. Finansowane przez PSOZ. Drugi sezon badań. Przebadano 200 m².

W oparciu o siatkę arową wytyczono wykop o wymiarach 5 x 20 m, który poszerzono następnie do rozmiarów 10 x 20 m, w celu prześledzenia sytuacji stratygraficznej poziomej w południowej części stanowiska.

Zarejestrowano 7 obiektów, w tym 5 jam gospodarczych, palenisko i obiekt określony jako „chata”, która miała wymiary 505 x 335 cm i wypełniona była przepalonymi kamieniami polnymi. Zaobserwowano w niej 6 dołków posłupowych, a w materiale ceramicznym wyróżniono zachowaną prawie w całości czarkę. Na podstawie znalezionych materiałów obiekt datowano na fazę B₁ starszego okresu wpływów rzymskich. W jamie gospodarczej (obiekt 3) natrafiono na naczynie jajowate, które wraz z pozostałym materiałem datowano na IV/V okres epoki brązu. Oprócz ceramiki znaleziono w niej fragment przedmiotu, który może być częścią miecza typu „Sosnowa Maza”. W świetle tych i pozostałych znalezisk należy stwierdzić, że stanowisko nr 1 jest dwufazowe. Szczególnie ciekawie rysuje się faza II, zwłaszcza, że w ceramice kultury przeworskiej można wyróżnić materiały nawiązujące do inwentarza kultur z kręgu nadłabskiego.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ w Skierniewicach.

Badania będą kontynuowane.

BABI DÓŁ-BORCZ, st. 2, gm. Somonino, woj. gdańskie, AZP 13-40/51

- cmentarzisko kultury wielbarskiej (wczesny okres wpływów rzymskich, faza B_{2b})

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez prof. dr hab. Magdalenę Mączyńską (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego). Finansowane przez Uniwersytet Łódzki i KZA Gdańsk. Szesnasty sezon badań. Przebadano powierzchnię 3,6 ara.

Kontynuowano badania na tzw. powierzchniach płaskich, na których w poprzednich sezonach występowały groby szkieletowe i w mniejszej liczbie ciałopalne. Przekopywane odcinki miały głębokość 1-1,2 m, a eksplorację zakończono z chwilą dojścia do calca, który na stanowisku znajduje się zwykle na tym poziomie.

Odkryto cztery paleniska, z których dwa miały rozmiary około 1,3 x 0,9 m i charakteryzowały się intensywnie czarnym wypełniskiem z dużą ilością węgla drzewnego. Na ich obrzeżach znajdowały się dość duże kamienie, po części przepalone. Ziemia na brzegach palenisk miała zabarwienie pomarańczowe, co wskazuje na oddziaływanie silnego ognia. Pozostałe dwa paleniska były dużo mniejsze i płytsze, bez kamieni. W wypełniskach znaleziono fragmenty ceramiki kultury wielbarskiej, poświadczające związek tych palenisk z cmentarzyskiem. Ponadto odkryto obiekt o nieokreślonym charakterze, o głębokiej jamie (do 1,7 m) i średnicy około 1,2 m, w którym znaleziono tylko skorupki orzechów laskowych na głębokości 1,3-1,6 m. Nie jest pewne, z jaką epoką obiekt ten można wiązać. Paleniska usytuowane bywają na cmentarzyskach kultury wielbarskiej albo na obrzeżach nekropoli (Krosno, woj. elbląskie), albo w jej centrum (Kamienica Szlachecka, woj. gdańskie). Ze względu na duże odległości między poszczególnymi obiektami na cmentarzysku w Babim Dole (do 15 i 20 m) nie są znane jeszcze granice stanowiska, trudno więc osądzić, gdzie mogła znajdować się owa strefa palenisk. Przebadany teren był kopany „w szachownicę” ze względu na usytuowanie hałd ziemi. Podobnie jak w poprzednich sezonach, pomiędzy poszczególnymi pasami odcinków znajdują się jeszcze nie-

przebadane strefy szerokości 5 m, których eksploracja w przyszłym sezonie może wyjaśnić lokalizację palenisk w stosunku do obiektów grobowych.

Bierzwnik, st.25 i 26, gm. loco, woj. gorzowskie - patrz: wczesne średniowiecze

Bocheń, st. 16, gm. Zduny, woj. skierniewickie - patrz: wczesne średniowiecze

BOŻE, st. I, gm. Mrągowo, woj. olsztyńskie, AZP 20-69

- ślady osadnictwa kultury bogaczewskiej (wczesny okres wpływów rzymskich)
- osada wczesnośredniowieczna
- gródek wczesnośredniowieczny

Sondażowe prace wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Tomasza Nowakiewicza (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego). Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Pierwszy sezon badań IAUW.

Stanowisko było badane w latach osiemdziesiątych XIX-go wieku przez Georga Bujacka, (Prussia 12, Königsberg, 1887).

Badaniami w roku 1997 objęto zarówno silnie zniszczony przez wkopy kopiec średnicy kilkunastu metrów jak i jego otoczenie.

Fragmenty ceramiki obtaczanej, a także fragment trójwarstwowego grzebienia z wąską okładziną, datują kopiec na okres wczesnego średniowiecza. Na płaskowyżu, kilkanaście metrów od kopca, zarejestrowano obecność warstwy kulturowej o miąższości kilkunastu centymetrów, którą należy datować również na wczesne średniowiecze. Z warstwy tej pochodzi kilkadziesiąt zalegających na wtórnym złożu fragmentów ceramiki kuchennej kultury bogaczewskiej. Były one silnie rozdrobnione, nie pozwalały na rekonstrukcję form naczyń. Jedynie większy fragment wylewu, zdobiony na krawędzi zaszczypywaniem, jest zapewne częścią naczynia o niewysokiej, wydzielonej od brzuśca szyjce. Zapewne było to kuchenne naczynie typu Wyszembork.

Mamy tu do czynienia z mniej lub bardziej długotrwałą osadą kultury bogaczewskiej z wczesnego okresu wpływów rzymskich.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Barbaricum” - serii wydawniczej Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Badania nie będą kontynuowane.

Bruszczewo, st. 5, gm. Śmigiel, woj. leszczyńskie - patrz: wczesna epoka brązu

BUDY KRASZEWSKIE, st. 1, gm. Raciąż, woj. ciechanowskie, AZP 44-57/2

- osada kultury łużyckiej (środkowa i późna epoka brązu)
- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich)

Przedinvestycyjne, ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w maju i czerwcu przez mgr. Zbigniewa Dłubakowskiego. Finansowane przez EuRoPol Gaz SA. Przebadano powierzchnię 8 arów.

Odkryto 9 obiektów archeologicznych oraz liczny luźny materiał ceramiczny. Na uwagę zasługuje grocik krzemienisty trójkątnego kształtu.

Badania będą opublikowane w wydawnictwie inwestora.

Bukówka-Zapniów, st. 1, gm. Pawłów, woj. kieleckie - patrz: neolit

CZARNÓWKO st. 5, gm. Nowa Wieś Lęborska, woj. słupskie, AZP 07-35/97

- cmentarzysko kultury pomorskiej (wczesna epoka żelaza)
- cmentarzysko kultury oksywskiej (młodszy okres przedrzymski)